

Analiza impactului

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative (integrarea străinilor)
Data:	04.12.2019
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Afacerilor Interne (Biroul migrație și azil)
Subdiviziunea:	Biroul migrație și azil
Persoana responsabilă și datele de contact:	Dna Ciumaș Tatiana, șef Secție integrare și acomodare a Direcției azil și integrare, Biroul migrație și azil al MAI tel: 022 265 635 e-mail: tatiana.ciumas@bma.gov.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
<p>a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate</p> <p>Modificarea cadrului legal în domeniul integrării străinilor vine să realizeze obiectivele trasate în Acordul de Asociere semnat de Republica Moldova, cât și să îmbunătățească procesul de integrare desfășurat pe plan național începând cu 01.07.2012 (data intrării în vigoare a Legii nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova). Legea nr. 274/2011 urmează a fi revizuită din punct de vedere a măsurilor de integrare oferite din partea statului, extinderea categoriilor de străini care pot solicita măsuri de integrare, introducerea unor novații, promovarea diversității culturale, precum și, modificată structural pentru a avea un act normativ funcțional și accesibil.</p>	
<p>b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate</p> <p>Globalizarea, diversificarea societății, precum și mobilitatea umană au devenit o trăsătură inerentă a secolului XXI. Statele, inclusiv Republica Moldova, sunt obligate să întreprindă măsuri eficiente pentru gestionarea migrației, dar și să creeze și să asigure mecanismele necesare pentru integrarea străinilor, evitarea riscurilor pentru societatea gazdă, cu asigurarea totodată, a drepturilor omului pentru</p>	

străinii aflați în țara noastră. Statul urmează să întreprindă măsuri pentru prevenirea riscurilor de excluziune și disensiunilor sociale, crearea condițiilor optime pentru incluziunea culturală, socială și economică a străinilor.

Asigurarea accesului la piața forței de muncă, educație, cunoașterea limbii, a sistemului administrativ din țară precum și incluziunea socială au rol determinant în dezvoltarea atât a societății gazdă, cât și crearea premiselor de autoîntreținere a străinilor. Agenda europeană pe migrație accentuează necesitatea unor politici eficiente de integrare pentru străini. Planul de acțiuni privind integrarea cetățenilor țărilor terțe prevede că dezvoltarea politicilor de integrare eficiente, atât pentru străinii care au sosit recent în țară, cât și cei care se află o perioadă îndelungată, este o investiție pe termen lung. Măsurile eficiente și echitabile solicit investiții suficiente politice, sociale și financiare care se vor dovedi benefice pentru comunitățile noastre pe termen lung.

Analiza situației pe țară evidențiază necesitatea implicării mult mai active a străinilor în activitățile de integrare, monitorizarea prezenței acestora în teritoriu și oferirea oportunităților/condițiilor care vor facilita alegerea Republicii Moldova în calitate de țară de reședință permanentă.

De remarcat că la situația de 30.06.2019 pe teritoriul Republicii Moldova erau documentați cu acte de identitate valabile circa **19 500 străini**, dintre care:

- drept de ședere permanentă – **7 700** străini, ce constituie aprox. 40% din nr. total și cuprinde persoanele cu ședere de câțiva ani pe teritoriul Republicii Moldova. Aceste persoane cunosc limba de stat- una din precondițiile pentru acordarea dreptului respectiv;
- drept de ședere provizorie – **11 800** străini, ce constituie aprox. 60% din nr. total de străini și cuprinde persoanele venite în scop de muncă, la familie, la studii, activități umanitare, activități religioase, voluntariat, investitori străini, alte cazuri.

Totodată, la 30.06.2019, în procedura sistemului de protecție și azil erau înregistrate **526 persoane**, dintre care **158 refugiați recunoscuți și 259 beneficiari de protecție umanitară, originari din Siria, Ucraina, Irak, Armenia, Turcia, Afganistan etc.**, iar în sistemul național de apatridie erau înregistrați 258 solicitanți, iar la 350 persoane le-au fost recunoscut statutul de apatrid în Republica Moldova.

Numărul străinilor documentați cu acte de identitate valabile,
stoc la sfârșitul anului (2012 – 2018)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Total (persoane)	20191	21092	21685	21876	22333	22508	22764
dintre care:							
Numărul de străini care dețin permis de ședere permanentă (persoane)	12240	11775	11121	10661	10276	9992	9529
Numărul de străini care dețin permis de ședere provizorie valabil (persoane)	6148	7385	8636	9314	10191	10686	11440
Proporția străinilor care au obținut permis de ședere pentru reîntregirea familiei (%)	38,1	38,9	37,8	41,7	40,82	42,09	47,95
Proporția străinilor care au obținut permis de ședere pentru activități de muncă și afaceri (%)	27,5	33	22,7	19	15,6	16,49	23,81
Proporția străinilor care au obținut permis de ședere pentru activități de studii sau instruire (%)	19,6	16,3	18,4	15,7	20,43	20,07	22,59

Numărul de persoane incluse în Sistemul de azil
la sfârșitul anului (2012 – 2018)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Solicitanți de azil	177	163	245	276	120	75	114

Decizii de acordare a protecției umanitare	48	83	63	150	27	15	20
Decizii de acordare a statutului de refugiat	19	12	46	24	12	3	12
Total beneficiari de protecție	185	250	335	446	432	401	418
Stoc la sfârșitul anului	257	337	484	556	517	482	522

Numărul de apatrizi la sfârșitul anului (2012 – 2018)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Persoane cărora li s-a recunoscut statutul de apatrizi în Republica Moldova	6	95	89	66	27	32	25
Total apatrizi (art.1 al convenției din 1954), stoc	1262	1526	1524	1513	1482	1459	1416

Sursa: datele furnizate de ASP pentru Profilul Migrațional Extins al Republicii Moldova

Din momentul legalizării șederii pe teritoriul Republicii Moldova prin obținerea unui drept de ședere, statutului de apatrid sau protecției internaționale, persoanelor le este asigurat accesul la activitățile și programele de integrare, prin informare/consiliere atât prin intermediul Ghișeului unic de documentare a străinilor (inclusiv serviciile regionale), precum și prin intermediul centrelor de integrare înstituite în anul 2017.

Totuși, practica altor state a arătat, că este necesar de a include străinii în programe de integrare în perioade cât mai timpurii, pentru a evita excludiunea socială și economică a acestora. Aceasta impune o abordare inovatoare pentru integrarea acestor persoane pentru evitarea coliziunilor sociale sau de altă natură, precum și asigurarea funcționării statului de drept.

În proiectul înaintat pentru examinare s-a pus accentul pe sporirea rolului statului în promovarea procesului de integrare prin informarea diversificată, crearea oportunităților de autoîntreținere, sporirea rolului angajatorului în procesul de integrare, promovarea diversității culturale, asigurarea realizării drepturilor etc.

Proiectul asigură realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova pe Acordul de Asociere, dar totodată are drept scop reducerea riscurilor excludiunii sociale a imigranților, asigurarea ordinii publice și securității naționale prin informarea din momentul legalizării șederii referitor la statutul juridic acordat în țara noastră.

Tergiversarea procesului de integrarea, examinând experiența altor state, poate deveni costisitoare dacă nu sunt întreprinse acțiuni corespunzătoare.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Legea 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova a fost adoptată în contextul liberalizării regimului de vize, fiind o precondiție solicitată de Comisia Europeană. Implementarea pe parcursul a 7 ani necesită revizuirea modului de abordare din partea statului a procesului de integrare, sporirea intervenției acestuia, în mod special în contextul evenimentelor internaționale, creșterii numărului străinilor care vin la noi în țară, inclusiv extinderea listei categoriilor pentru care este acordat un drept de ședere provizorie, asigurarea funcționalității centrelor de integrare pentru străini, oferirea unor noi oportunități de studiere a limbii de stat, evitării excludiunii sociale și asigurarea rolului activ a actorilor implicați la nivel central, local, societate civilă și străini.

Aflarea străinului în țară nu poate fi limitată doar la obținerea unui permis de ședere / buletin de identitate, ci explicarea statutului acestuia și oportunitățile de care ar putea beneficia pe parcursul aflării sale în țară. Menținerea dialogului stat-străin permite obținerea avantajelor atât pentru comunitatea gazdă, prin facilitarea procesului de integrare (cultural, lingvistic, ocupațional), cât și pentru economia națională / țară per ansamblu.

Revizuirea activităților de integrare, și a măsurilor per ansamblu, permite abordarea unei politici de stat mai complexe și active care va permite implicarea tuturor actorilor implicați în procesul de integrare al străinului, atât la nivel central și local, cât și implicarea societății civile, comunităților de străini, precum și nemijlocit a străinului ca membru al societății gazdă.

Informarea străinilor este o prioritate și necesitate abordată de către toate structurile implicate în procesul de integrare a străinilor, atât autorități cât și societatea civilă. Informarea complexă despre drepturi, dar și obligații, norme de conduită, interacțiunea cu societatea gazdă, depistarea necesităților și explicarea procedurilor existente urmează a fi efectuată direct de la sursa care prestează serviciu/oferă beneficiul. Necunoașterea suficientă a informației motivează desfășurarea unor activități targetate anume spre consolidarea informației recepționate și menținerea continuității pe parcursul documentării repetate a străinilor.

Cunoașterea limbii de stat facilitează accesul la piața forței de muncă, precum și asigură o comunicare eficientă și pozitivă cu populația locală, autoritățile publice centrale și locale, soluționarea problemelor, desfășurarea activităților cotidiene fără impedimente și intermediari. Totodată cunoașterea limbii oferă străinului posibilitatea de-a se informa, de a realiza pe deplin drepturile sale, precum și valorifica potențialul pus la dispoziție de țara gazdă. Până în prezent beneficiarii de protecție internațională sunt cei care beneficiază de cursuri de studiere a limbii de stat gratuit. Celelalte categorii de străini pot frecventa cursurile de limbă contra cost. Lipsa cursurilor de studiere gratuite pentru străinii cu ședere legală este un impediment în integrarea lor, în cazul în care sunt lipsiți sau limitați în surse financiare care să acopere aceste cheltuieli. Astfel preluarea practicilor Statelor Membre, testarea acordării unor alocații va permite evaluarea politicilor care urmează a fi promovate ulterior în Republica Moldova. Străinii cu ședere legală urmează să fie cei care să evalueze deschiderea statului și impactul acestor novații pentru integrarea acestora.

Suplimentar

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Sistemul de integrare a străinilor, ca concept și mecanism, fiind relativ nou pentru Republica Moldova, 7 ani de implementare comparativ cu Statele Membre, necesită a fi îmbunătățit și ajustat la realitățile țării noastre. Implementarea cadrului legal a permis autorităților să evidențieze lacunele și necesitățile întru asigurarea unei integrări armonioase a străinilor în societatea gazdă. Revizuirea măsurilor de integrare, introducerea unor activități noi, implicarea mai activă în procesul de informare, promovarea studierii limbii de stat, explicarea accesului la serviciile medicale, oferirea oportunităților de accesare la piața forței de muncă sunt aspecte menite să asigure respectarea de către Republica Moldova a angajamentelor asumate vis-a-vis de respectarea drepturilor imigranților și drepturilor omului în general, promovarea deschiderii țării, evitarea / prevenirea situațiilor de xenofobie sau discriminare.

Abordarea complexă și constructivă a procesului de integrare va permite evitarea/prevenirea situațiilor de conflict, cu implicarea străinilor, diminuarea disensiunilor în societate, evitarea marginalizării sau crearea unor grupuri închise. Fără o intervenție activă din partea statului nu poate fi solicitată implicarea însuși a străinului, în contextul în care integrarea presupune un proces dublu de participare. Fără implicare statul nu va putea valorifica potențialul străinului sosit în țară care poate contribui la dezvoltarea social-economică, și totodată nu-l va motiva să fie independent față de diferite tipuri ajutoare/asistență, în cazul unor anumite categorii. Suplimentar un risc mare îl prezintă viitorul familiei imigrantului care decide să rămână în țară, a 2-a, a 3-a generații, atunci când statul nu se implică în procesul de integrare, existând impedimente în comunicare, excluziune socială, lipsa implicării în comunitatea gazdă, riscul situațiilor de conflict.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Modificarea cadrului legal se propune întru executarea prevederilor măsurii de implementare nr. L.1 a prevederii nr. 14 a Acordului de Asociere din titlul III al Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2017-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30 decembrie 2016, acțiunii 6) pentru realizarea Obiectivului nr. 20 a Planului de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului (2011-2020), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 736 din 10 iunie 2016.

La momentul elaborării Legii 274/2011, în Lege au fost incluse anumite categorii de străini care au acces la activitățile de integrare, și anume:

- a) străinii titulari ai dreptului de ședere provizorie pentru reîntregirea familiei;
- b) străinii titulari ai dreptului de ședere provizorie în scop de muncă;
- c) străinii titulari ai dreptului de ședere provizorie pentru studii;
- d) străinii titulari ai dreptului de ședere provizorie pentru activități umanitare sau religioase;
- e) străinii titulari ai dreptului de ședere permanentă;
- f) persoanele cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid în Republica Moldova;
- g) străinii care au obținut protecție internațională sau azil politic în Republica Moldova.

Odată cu modificarea acquis-ului comunitar au fost extinse categoriile de străini pentru care poate fi acordat dreptul de ședere provizorie, Republica Moldova transpunând prevederile și modificând art. 31. alin. (2) al Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova. Astfel, în prezent dreptul de ședere provizorie poate fi acordat:

- a) pentru imigrare la muncă;
- b) pentru studii;
- c) pentru reîntregirea familiei;
- d) pentru activități umanitare, de voluntariat sau religioase;
- e) pentru tratament medical de lungă durată, balneosanatoriu și de recuperare;
- e¹) pentru protecția victimelor traficului de ființe umane;
- e²) pentru protecția victimei violenței în familie;
- f) pentru alte scopuri, în care activitatea străinului nu contravine legislației Republicii Moldova sau prezența lui pe teritoriul Republicii Moldova este necesară în interes public sau de securitate națională;
- f¹) pentru activități în domeniul tehnologiei informației;
- g) investitorilor străini;
- h) persoanelor cu funcții de conducere;
- i) specialiștilor;
- j) stagiilor absolvenți de studii superioare.

Astfel se impune necesitatea revizuirii categoriilor de străini care au acces la activitățile de integrare. Totodată întru evitarea enumerării exhaustive a prevederilor Legii nr. 200 și riscului acordării pe viitor dreptului provizoriu și pentru alte categorii de străini, se propune

menționarea în Legea nr. 274/2011 doar a categoriei străinilor titulari ai dreptului de ședere provizorie, care înglobează în sine toate scopurile pentru care se acordă.

Excepțiile sunt prevăzute la art. 2 alin. (2) al Legii nr. 274/2011, și anume:

- a) străinii titulari ai dreptului de ședere provizorie pentru tratament medical de lungă durată, balneosanatoriu, de recuperare sau pentru alte activități ce nu presupun acordarea dreptului de ședere permanentă în Republica Moldova;
- b) străinii care beneficiază de protecție temporară;
- c) persoanele care, potrivit legii, au dreptul de dobândire sau redobândire a cetățeniei Republicii Moldova;
- d) alte categorii de persoane, pentru care este stabilit un regim juridic aparte conform legislației naționale sau reglementărilor internaționale.

Modificarea cadrului legal care asigură accesul la serviciile medicale: străinii prevăzuți de Legea 274/2011, încadrați în muncă în Republica Moldova în baza unui contract individual de muncă, încheiat în temeiul legislației Republicii Moldova, străinii titulari ai dreptului de ședere permanentă în Republica Moldova, precum și beneficiarii de protecție internațională, au aceleași drepturi și obligații în domeniul asigurării obligatorii de asistență medicală, ca și cetățenii Republicii Moldova, în conformitate cu legislația, dacă tratatele internaționale nu prevăd altfel. Norma face trimitere anume la contactele încheiate în temeiul legislației Republicii Moldova pentru a exclude străinii veniți la noi în țară și care activează în baza contractelor încheiate în afară. Astfel categoria vizată de normă vor fi acoperiți de sistemul național de asigurări în medicină.

Introducerea termenului de măsură de integrare - ansamblu de măsuri acordate de stat pentru facilitarea procesului de integrare. Măsurile de integrare, enumerate la articolul 5, se referă atât la activități de integrare revizuite, precum: sesiuni de informare specializate, sesiuni de acomodare socioculturală, cursuri de studiere a limbii de stat, informare/consiliere privind modalitățile de acces la piața forței de muncă, servicii de orientare și formare profesională în vederea facilitării integrării economice, informare/consiliere privind obținerea cetățeniei Republicii Moldova, precum și planuri/ programe de integrare, care permit atragerea surselor externe și implicarea atât a autorităților publice locale, cât și a organizațiilor necomerciale și angajatorului.

Totodată a fost extinsă noțiunea de integrare. Norma completată are menirea de-a accentua participarea efectivă a străinului în procesul de integrare și rolul activ al autorităților publice centrale, inclusiv cu sprijinul autorităților locale. Revizuită noțiunea cazurilor speciale sub prisma Directivei 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de

protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (reformare), (*Jurnalul Oficial L 337, 20.12.2011 p. 9 – 26*).

Este revizuit capitolul II care explică modul de desfășurare a procesului de integrare fiind revizuit conținutul anterior, revizuit structural sub prisma accesibilității și coerenței informației, revizuite activitățile de integrare prin introducerea modelului austriac de sesiuni de informare specializate și cursuri de studiere a limbii de stat gratuite pentru anumite categorii de străini, accesul la piața forței de muncă, accesul la educație, accesul la protecția socială,, recunoașterea calificărilor

O novație constituie introducerea prevederilor referitoare la minorii străini pentru a explica modul de accesare a drepturilor speciale, precum și prevederile referitoare la familiile compuse din străin și cetățeni ai Republicii Moldova un subiect actual și care necesită o atenție deosebită și lipsit în legislația actuală.

Un accent deosebit în prevederile actuale este pus pe rolul autorității competente pentru străini în instruirea și formarea personalului autorităților publice centrale și locale, reprezentanților societății civile în domeniul diversității culturale, precum și instruirea pe aspecte de confidențialitate și protecția datelor cu caracter personal referitor la informațiile cu care s-a luat cunoștință în cadrul exercitării activității.

La moment capitolul II este divizat în prevederi ce se referă la străini cu drept de ședere și beneficiarii de protecție internațională, prevederile fiind confuze, uneori cu caracter repetativ, fapt care creează confuzii și discrepanțe în interpretări, precum și duce la complicarea citirii/interpretării actului normativ.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

- revizuirea cadrului legal în domeniul integrării străinilor;

- revizuirea măsurilor de integrare și crearea oportunităților reale de integrare, inclusiv de informare referitor la politicile promovate de către stat;

- revizuirea activităților de integrare prin introducerea elementelor noi în politicile promovate menite să implice străinii mult mai activ în procesul de integrare;

- simplificarea modului de prezentare a actului normativ care reglementează integrarea străinilor;

- implicarea autorităților publice locale, angajatorului, societăților necomerciale;
- evaluarea procesului de integrare și promovarea diversității culturale.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

În cazul dat ne referim la riscurile de viitor pentru ordinea publică și securitatea națională, situațiile cu care s-au confruntat Statele Membre și protejarea societății gazdă, respectarea drepturilor omului, precum și pregătirea societății pentru a face față creșterii numărului străinilor care vin legal în țară.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligatii ce se doresc să fie aprobate

Proiectul aduce următoarele inovații:

- extinderea categoriilor de străini care au acces la măsurile de integrare. În special, este vorba despre titularii: dreptului de ședere provizorie pentru activități de voluntariat; pentru protecția victimelor traficului de ființe umane; pentru protecția victimelor violenței în familie; pentru alte scopuri, în care activitatea străinului nu contravine legislației Republicii Moldova sau prezența lui pe teritoriul Republicii Moldova este necesară în interes public sau de securitate națională; pentru activități în domeniul tehnologiei informației, investitorilor străini; persoanelor cu funcții de conducere; specialiștilor; stagiariilor absolvenți de studii superioare; introducerea termenului „măsuri de integrare” care sunt realizate prin activități de integrare sau planuri/ programe de integrare; revizuirea activităților de integrare care includ sesiuni de informare specializate, sesiuni de acomodare socioculturală, cursuri de studiere a limbii de stat, informare/consiliere privind modalitățile de acces la piața forței de muncă, servicii de orientare și formare profesională în vederea facilitării integrării economice, informare/consiliere privind obținerea cetățeniei Republicii Moldova; introducerea sesiunilor de informare specializate. Este un model austriac preluat de Republica Moldova, având menirea de a informa străinii despre statutul lor juridic, modul de accesare al serviciilor etc. Aceste sesiuni vor fi organizate prin intermediul centrelor de integrare pentru străini, înlocuite prin Hotărârea Guvernului nr. 553 din 12.07.2017, în nordul, centrul și sudul țării, în comun cu structurile teritoriale ale autorităților administrative centrale, precum și cu implicarea autorităților publice locale și a societății civile;
- acordarea alocațiilor din partea statului pentru studierea limbii de stat (nivelul A1-A2);

- revizuirea Capitolul II sub aspect redacțional cât și a conținutului pentru o mai bună accesibilitate la conținutul actului normativ;
- determinate atribuțiile autorităților responsabile, modul de interacționare și metodologiile necesare a fi elaborate pentru asigurarea implementării practice;
- specificat modul în care este asigurat accesul la educație, serviciile medicale, asistența și securitatea socială, stabilind excepțiile și restricțiile respective;
- extins accesul la piața forței de muncă pentru toate categoriile de străini aflați în țară (ca ex membrii familiei străinului), având drept scop crearea oportunităților de autoîntreținere. Totodată este conferit un rol activ angajatorului în procesul de integrare, cu implicarea autorităților relevante;
- extins termenul pentru depunerea cererii de participare la programul de integrare de la 30 la 60 de zile. Drept temei constituie oferirea posibilității beneficiarului de protecție internațională să conștientizeze activitatea propusă, să-și planifice timpul pentru a asigura prezența la activitățile incluse în planul de integrare, oferirea posibilității documentării (termenul de perfectare a buletinului de identitate este de asemenea 30 zile), termenul pentru depunerea cererii pentru acordarea ajutorului bănesc din partea statului de asemenea este de 30 zile;
- modificat cadrul legal întru asigurarea accesului străinilor la serviciile medicale. Totodată a fost exclusă obligativitatea prezentării poliței de asigurare medicală la depunerea dosarului pentru prelungirea dreptului de ședere. Drept temei constituie faptul că achitarea primelor nu ține de competența autorității competente pentru străini. Verificarea persoanei în sistemul AOM stopează/tergiversează uneori procesul de documentare a străinilor, fapt ce duce la încălcarea termenului necesar pentru prezentarea actelor pentru prelungirea dreptului de ședere, nemulțumiri din partea străinilor, cheltuieli etc. Totodată noul art. 8 alin. (3) din proiect (Legea 274/2011) prevede informarea străinului despre statutul obținerii unui drept de ședere, recunoașterii statutului de apatrid în Republica Moldova sau obținerii protecției internaționale. Articolul 84¹⁴ propus a fi inclus în Legea 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova face referire la asigurarea procesului de informare continuă a străinului la momentul documentării repetate, fapt care indirect are menirea de-a responsabiliza străinul vis-a-vis de statul său în teritoriu și menținerea legăturii cu autoritățile. Respectiv străinul nu trebuie să fie îngreunat în procesul de documentare, iar realizarea obligațiilor prin accesul la serviciile medicale să fie o activitate distinctă.
- Propus ca Mecanismul de includere a străinilor în măsurile de integrare să fie aprobat de Guvern. În prezent Mecanismul este aprobat prin ordin comun nr. 42/26/46/128/61/28-A/107-A din 16.02.2016, semnat până la reforma autorităților publice centrale și care este implementat de comun cu Ministerul Afacerilor Interne de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Casa Națională de Asigurări Sociale și Compania Națională de Asigurări în Medicină. Mecanismul

constituie norme metodologice pentru activitatea fiecărei instituții și un instrument de asigurare a controlului inclusiv a calității serviciilor prestate străinilor. Totodată Mecanismul va include modul și condițiile de acordare a alocațiilor pentru studierea limbii de stat, propunere inserată în proiect.

- pentru asigurarea respectării drepturilor copilului sunt introduse prevederi care vizează nemijlocit minorii;
- extinderea categoriilor de persoane prevăzute în articolul 6 al Legii 274/2011 prin transpunerea Directivei 2011/95 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate. Cazurile speciale se referă doar la persoanele care au obținut protecție internațională sau azil politic în Republica Moldova. Dintre categoriile introduse până în prezent Direcția azil și integrare a Biroului migrație și azil, responsabilă pentru examinarea cererilor de acordare a protecției internaționale (Legea 270/2008 privind azilul în Republica Moldova) nu a avut cazuri de acordare a protecției victimelor traficului de ființe umane, persoanelor cu probleme intelectuale și de sănătate mintală, precum și persoanelor care au fost supuse torturii, violului sau altor forme grave de violență psihologică, psihică sau sexuală. Cu referire la femeile gravide, forma de protecție nu se referă la starea fiziologică a persoanei. Au fost înregistrate cazuri când persoanele au solicitat azil fiind gravide, totuși în cazul în care persoana primește o formă de protecție, fiind gravidă, beneficiază de servicii în aceleași condiții ca și cetățenii Republicii Moldova, în special medicale.

Un beneficiar de protecție internațională beneficiază de aceleași drepturi sociale ca și cetățenii Republicii Moldova, respectiv dacă va exista un caz, acesta va fi referit spre sistemul național;

- promovată instruirea actorilor implicați în procesul de integrare pe aspecte de diversitate culturală și lucrul cu străinii.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Majoritatea prevederilor din proiect urmează logica consecutivă stabilită la etapa elaborării în anul 2011. Cu toate acestea, proiectul introduce și unele activități noi, în special sesiunile de informare specializate, precum și alocațiile pentru studierea limbii de stat. Sesiunile specializate urmează a fi organizate cu implicarea directă a centrelor de integrare pentru străini. (Chișinău, Bălți, Cahul), precum și a subdiviziunilor teritoriale ale autorităților publice centrale. Totodată Statele Membre oferă opțiunea de-a organiza cursuri de studiere a limbii de stat pentru străini gratuit, precum Cehia, Austria, Germania, Portugalia etc. Sunt utilizate diverse modele precum acoperirea costurilor integral din partea statului sau rambursarea costului după absolvirea acestora.

Implementarea proiectului dat se va efectua din bugetul instituțiilor responsabile, în limita resurselor disponibile, precum și cu atragerea surselor de finanțare externă. În procesul de organizare și desfășurare a cursurilor pot fi implicate organizații necomerciale cu preocupări specifice în domeniu.

Totodată, vor fi necesare măsuri pentru realizarea activităților de acordare a alocațiilor pentru studierea limbii de stat, începând cu 1 ianuarie 2021.

În cazul imposibilității acoperirii financiare, din această perioadă termenul poate fi prelungit astfel, încât, să fie posibilă identificarea surselor, planificarea bugetului și alocarea acestora autorităților în CBTM.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

- Autoritățile publice centrale, inclusiv prin intermediul structurilor teritoriale, ridică problema informării străinilor, în special în contextul creșterii numărului acestora pe teritoriu și diversificarea categoriilor pentru care se acordă drept de ședere;

- Necesitatea promovării unor proiecte care ar stimula integrarea străinilor, inclusiv cu implicarea angajatorilor, societăților comerciale, promovarea parteneriatului public-privat;

- numărul nesemnificativ al străinilor care solicită cursuri de studiere a limbii de stat contra cost din cauza prețului și dorinței de a-și identifica un loc de muncă în baza cunoașterii limbii de stat;

- Riscul conflictelor cu societatea gazdă în legătură cu lipsa / insuficiența informației referitor la societatea gazdă, normele de conduită, beneficiile de viitor pentru străin în cazul implicării active, precum și pentru stat.

b) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Proiectul propune acordarea unui număr anual de alocații din partea statului, pentru a stimula studierea limbii de stat, începând cu 1 ianuarie 2021, și implica mai activ statul în activitățile de integrare, precum și cointeresea străinul în stabilirea pe termen lung în țara gazdă.

Nivelul A1, A2 presupune 6 luni de studiere a limbii de stat.

La etapa inițială de testare se propune oferirea a 20 alocații din partea statului începând cu 1 ianuarie 2021.

Ținând cont de situația social-economică și faptul că prețul pe piață a cursului s-a modificat pe parcursul anilor, majorându-se, propunem calcularea alocațiilor în baza costului actual oferit de ANTEM străinilor care frecventează cursul, și anume:

prețul de 480 MDL x 6 luni=2 880 MDL
20 alocații – 2880MDL x 20=57 600 MDL

La etapa inițială ar putea fi testat modul de acordare a 5 alocații în mun. Bălți, 5 în mun. Cahul și 10 în mun. Chișinău.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Proiectul propune acordarea unui număr anual de alocații din partea statului, pentru a stimula studierea limbii de stat, începând cu 1 ianuarie 2021, și implica mai activ statul în activitățile de integrare, precum și cointeresa străinul în stabilirea pe termen lung în țara gazdă.

Nivelul A1, A2 presupune 6 luni de studiere a limbii de stat.

La etapa inițială de testare se propune oferirea a 20 alocații din partea statului începând cu 1 ianuarie 2021.

Ținând cont de situația social-economică și faptul că prețul pe piață a cursului s-a modificat pe parcursul anilor, majorându-se, propunem calcularea alocațiilor în baza costului actual oferit de ANTEM străinilor care frecventează cursul, și anume:

prețul de 480 MDL x 6 luni=2 880 MDL

20 alocații – 2880MDL x 20=57 600 MDL

La etapa inițială ar putea fi testat modul de acordare a 5 alocații în mun. Bălți, 5 în mun. Cahul și 10 în mun. Chișinău.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Modificarea următoarelor acte normative:

- Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova;
- Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova;
- Legea nr. 1585-XIII/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală;
- Legea nr. 411-XIII/1995 ocrotirii sănătății;
- Legea nr. 1593-XV/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Măsurile de integrare, potrivit competențelor autorităților publice, vor fi realizate prin intermediul Mecanismului de includere a străinilor în măsurile de integrare care va fi stabilit de Guvern și care va înlocui prezentul Ordin 42 aprobat la 16.02.2016. Centrele de integrare pentru străini instituite în baza Hotărârii Guvernului nr. 553 din 12.07.2017 în cadrul autorității competente pentru străini la Nord în mun. Bălți, la Sud în mun. Cahul, în Centru în mun. Chișinău urmează să joace un rol activ în procesul de integrare. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în coordonare cu Ministerul Afacerilor Interne urează să revizuiască metodologiile de organizare a sesiunilor de acomodare socioculturală și cursurilor de studiere a limbii de stat.

Autoritatea competentă pentru străini, prin intermediul centrelor de integrare pentru străini, va oferi suport metodic și consultativ autorităților administrației publice locale, în vederea realizării sesiunilor de acomodare socioculturală la locul de trai al străinului în

vederea facilitării procesului de integrare a acestuia în comunitate. În procesul de organizare și desfășurare a sesiunilor de acomodare socioculturală vor putea fi implicate organizații necomerciale cu preocupări specifice în domeniu.

Accesul la piața forței de muncă va fi realizat prin informare/consiliere privind oportunitățile de pe piața muncii, serviciile de mediere a muncii, serviciile de orientare și formare profesională, precum și alte servicii de ocupare, conform legislației, ținându-se cont de aspectul cultural, educațional și familial al străinilor.

Serviciile menționate vor fi oferite de către subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, în funcție de posibilitățile și necesitățile pieței forței de muncă și ale economiei naționale.

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, prin intermediul subdiviziunilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, vor dispune măsurile necesare pentru prestarea următoarelor servicii pentru străini:

- a) organizarea unor programe de formare profesională de către subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă;
- b) implicarea în facilitarea relației dintre străini și potențialii angajatori, în special, în cazul beneficiarilor de protecție internațională, incluși într-un program de integrare;
- c) asigurarea înregistrării străinilor aflați în căutarea unui loc de muncă;
- d) identificarea locurilor de muncă vacante și asigurarea procesului de informare, inclusiv, prin intermediul centrelor de integrare pentru străini;
- e) identificarea modalităților oportune de comunicare cu străinii, care au obținut protecție internațională sau azil politic în Republica Moldova și solicită servicii de integrare pe piața muncii, în colaborare cu autoritatea competentă pentru străini;
- f) acordarea ajutorului de șomaj, în condițiile Legii nr. 105/2018 *cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurare de șomaj*.

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării va asigura procedura de recunoaștere și echivalare a perioadelor/actelor de studii și a calificărilor obținute de străini în străinătate, precum și procedura de autentificare a actelor de studii și a altor documente complementare, în vederea înscrierii acestora în instituțiile de învățământ din Republica Moldova sau încadrarea lor în câmpul muncii în condițiile stabilite de legislație.

Străinii titulari ai dreptului de ședere provizorie în scop de muncă vor beneficia de activitățile de integrare, precum: studierea limbii de stat, acces la serviciile medicale, inclusiv în corespundere cu contractul individual de muncă încheiat cu angajatorul.

Autoritățile publice centrale și locale vor implementa abordarea integrată a domeniului diasporei, migrației și dezvoltării în vederea realizării măsurilor de protecție a familiilor compuse din cetățeni ai Republicii Moldova și străini.

<p>b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea</p> <ul style="list-style-type: none"> - Numărul de străini, pe categorii, care vor solicita activități de integrare; - Numărul beneficiarilor de protecție internațională incluși în programe de integrare; - Tipul măsurilor de integrare solicitate pe categorii de străini și parcurse; - Numărul sesiunilor de informare organizate; - Numărul de angajatori care au participat la desfășurarea măsurilor de integrare; - Numărul de străini încadrați în câmpul de muncă; - Numărul de alocații oferite pentru studierea limbii de stat; - Numărul activităților desfășurate în instituțiile de învățământ întru promovarea diversității culturale, precum și categoriile vizate (profesori, elevi, studenți, părinți etc); - Tipul și numărul măsurilor de integrare desfășurate în comun cu societatea civilă; - Numărul funcționarilor din cadrul autorităților publice centrale și locale, reprezentanților societății civile instruiți la compartimentul diversitate culturală și protecția datelor cu caracter personal. 	<p>c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea</p> <p>Impactul implementării prezentului proiect de Lege va fi resimțit în primul an de implementare la capitolul schimbării viziunii asupra modului de oferire a măsurilor de integrare, în special diversificarea activităților de integrare – oferirea sesiunilor specializate, intensificarea rolului centrelor de integrare pentru străini, implicarea angajatorului etc. Totodată, alocarea mijloacelor financiare pentru acordarea alocațiilor și oferirea cursurilor de studiere a limbii de stat constituie un pas important din partea statului în promovarea ulterioară a studierii limbii de stat.</p> <p>Evaluarea performanței și monitorizarea acesteia va fi posibilă prin intermediul ședințelor trimestriale organizate în baza Ordinului nr. 42 din 16.02.2016 cu implicarea autorităților publice centrale responsabile pe domeniul integrării, precum și.</p> <p>6. Consultarea</p> <p>a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă</p>
--	---

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților		
c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)		
Tabel pentru identificarea impacturilor		
Categorii de impact		Anexă
	Opțiunea propusă	Punctaj atribuit
	<i>Opțiunea alterativă 1</i>	<i>Opțiunea alterativă 2</i>
Economic		
costurile desfășurării afacerilor		
povara administrativă		
fluxurile comerciale și investiționale		
competitivitatea afacerilor		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii		
conurența pe piață		
activitatea de inovare și cercetare		
veniturile și cheltuielile publice		
cadrul instituțional al autorităților publice		
alegera, calitatea și prețurile pentru consumatori		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor		
situația social-economică în anumite regiuni		
situația macroeconomică		
alte aspecte economice		

Social			
gradul de ocupare a forței de muncă			
nivelul de salarizare			
condițiile și organizarea muncii			
sănătatea și securitatea muncii			
formarea profesională			
inegalitatea și distribuția veniturilor			
nivelul veniturilor populației			
nivelul sărăciei			
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile			
diversitatea culturală și lingvistică			
partidele politice și organizațiile civice			
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea			
modul sănătos de viață al populației			
nivelul criminalității și securității publice			
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială			
accesul și calitatea serviciilor educaționale			
accesul și calitatea serviciilor medicale			
accesul și calitatea serviciilor publice administrative			
nivelul și calitatea educației populației			
conservarea patrimoniului cultural			
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale			
accesul și participarea populației în activități sportive			
discriminarea			
alte aspecte sociale			
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon			

calitatea aerului			
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen			
biodiversitatea			
flora			
fauna			
peisajele naturale			
starea și resursele solului			
producerea și reciclarea deșeurilor			
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile			
consumul și producția durabilă			
intensitatea energetică			
eficiența și performanța energetică			
bunăstarea animalelor			
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)			
utilizarea terenurilor			
alte aspecte de mediu			
<p><i>Tablelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i></p>			
<p>Proiectul preliminar de act normativ</p> <p>Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect și/sau analiza de impact</p> <p>Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (după caz)</p> <p>Alte materiale informative/documente (la decizia autorilor)</p>			
Anexe			